

Součinnost frontového letectva s pozemními vojsky

Redakčně zpracovaný a zkrácený článek plukovníka I. D. Rodji, uveřejněný v sovětském časopise „VOJENNAJA MYSL“ čis. 7/1976.

V letech Velké vlastenecké války nebylo ani jedné operace, ve které by vojska frontů plnila své úkoly bez účasti letectva. Těsná součinnost s pozemními vojsky se stala jedním z hlavních principů operačního použití letectva. Vznik dostatečně účinného systému velení a součinnosti zabezpečoval vedení mohutných úderů letectvem přesně časově sladěných a na cíle do celé hloubky operací, soustředěným úsilím při plnění nejdůležitějších úkolů.

Nepřetržitě kvalitativní zdokonalování systému součinnosti s vojsky umožnilo přejít v průběhu války k nové formě použití frontového letectva v útočné operaci frontu — k leteckému útoku, který se uskutečňoval podle jednotného plánu s dělostřeleckým útokem.

Letecký útok zahrnoval předběžnou a přímou leteckou přípravu vojsk frontu do celé hloubky útočné operace. Letecká při-

prava probíhala podle plánu frontu a letecká podpora podle plánů velitelů vševojskových a tankových armád. To umožňovalo letectvu vést nepřetržitou soustředěnou činnost, dobře sladěnou s činností sil a prostředků použitých v útočných operacích frontů.

Ze zkušeností lokálních válek a cvičení v posledních letech vyplývá, že i v soudobých podmínkách se letectvo aktivně zúčastní plnění všech úkolů pozemních vojsk. Zvláště vzrůstá úloha letectva v boji o získání a udržení nadvlády ve vzduchu, bez níž není myslitelný úspěch jakékoli pozemní operace. Letectvo s použitím různých prostředků ničení je schopno v součinnosti s raketovými vojsky a dělostřelctvem rozhodujícím způsobem ničit nepřítel, v krátké době změnit poměr sil na zemi a ve vzduchu a vytvořit výhodné podmínky ke konečnému zničení nepřítel.

Prudké tempo rozvoje prostředků ozbrojeného zápasu v poválečných letech výrazně změnilo i způsoby a formy vedení bojové činnosti letectva a pozemních vojsk. Bojová činnost letectva je charakterizována ještě větší překvapivostí, větším dosahem, rychlým průběhem, nevídaným prostorovým rozmachem, různými taktickými způsoby činnosti, a co nejdůležitější, velmi vysokou účinností prostředků ničení.

V současné době můžeme vidět značné

zvětšení rozsahu úkolů, které plní letectvo ve prospěch pozemních vojsk. Vedle takových tradičních úkolů, jako je podpora a ochrana vojsk, vedení vzdušného průzkumu, nebo boj se zálohami, prvořadého významu nabývá zjišťování a okamžité ničení raketových jaderných prostředků, zjišťování hlavních úderných uskupení nepřítel a jejich ničení ještě do doby jejich zasažení do sražení, boj s jeho vojskovým letectvem a palebná podpora (doprovod)

vlastních vojsk na bojišti. Zvláště důležitý je boj o získání a udržení nadvlády ve vzduchu, zabezpečení průletu, vysazení a vedení bojové činnosti operačních a taktických vzdušných výsadků, rušení velení a práce týlu, umlčování radioelektronických prostředků nepřítele a boj s jeho vzdušnými výsadky.

Bez ohledu na podstatné změny ve významu těchto úkolů, ve způsobech činnosti, rozmístění (vzdálenosti) objektů úderu od vlastních vojsk a v používaných prostředcích ničení, účinnost splnění většiny úkolů je vždy přímo závislá na plnění otázek součinnosti s pozemními vojsky. To podmiňuje nutnost zdokonalovat známé a hledat nové formy a způsoby součinnosti, rozšiřovat okruh otázek a rozsah úkolů, plnění při její organizaci a uskutečňování.

Cílem součinnosti je zabezpečit úspěšné splnění bojových úkolů společným použitím soudobých prostředků boje letectva a pozemních vojsk. Spočívá ve sladění činnosti všech sil a prostředků, které se zúčastňují operace podle úkolů, objektů, doby, čar, směrů a způsobů bojové činnosti do celé hloubky operace s přihlédnutím k bojovým vlastnostem a možnostem prostředků ničení a prostředků jejich dopravy na cíle. Součinnost dále předpokládá určit způsob využití výsledků činnosti součinnostních sil a prostředků letectvem a vojsky frontu. Součinnost musí být trvalá a zabezpečovat včasné soustředění hlavního úsilí letectva a vojsk na plnění hlavních úkolů, vyloučení neúmyslného vedení úderů letectva na vlastní vojska a bezpečnost jeho průletu nad jejich bojovými sestavami.

V soudobých podmínkách se uskutečňuje taková součinnost na základě dvou hlavních směrů:

- úderné letectvo — vševojskové svazky a svazy;
- stíhací letectvo — vojsko PVO těchto svazků a svazů.

Součinnost frontového letectva s pozemními vojsky organizují obvykle vyšší vševojskoví a letečtí velitelé (náčelníci) osobně nebo s využitím podřízených štábů. Základem součinnosti je rozhodnutí velitele vševojskového svazu pro operaci. Při přijetí rozhodnutí velitel určuje úkoly nejen vojskům a letectvu, rozděluje síly a prostředky k dosažení cílů operace, ale předvídá i všechna nutná opatření pro součinnost mezi nimi, zejména při společné činnosti ke splnění nejdůležitějších úkolů. Při určení, jaké uskupení a objekty nepřítel, kdy a v jaké posloupnosti musí zničit letectvo, raketové vojsko a dělostřelectvo, velitel rozděluje úsilí letectva podle úkolů operace a mezi vojska, určuje úkoly a způ-

sob společné činnosti při průzkumu a ničení prostředků jaderného napadení, nařizuje, která letiště nepřítel a k jaké době obsadit pro zabezpečení letištního manévru letectva průběhu operace. Zvláštní pozornost věnuje hledání možností aktivní pomoci letectva při vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu, určení společných úkolů vojskům PVO a stíhacímu letectvu, umlčení sil a prostředků protivzdušné obrany nepřítel ve prospěch činnosti letectva, a dále stupni zabezpečení vzájemné bezpečnosti letectva a vojsk.

V souladu s rozhodnutím velitele štáb vševojskového svazu společně s leteckým štábem

- rozděluje úsilí letectva na dny operace podle druhů letectva a jejich úkolů,
- upřesňuje hlavní a záložní objekty ničení pro raketové vojsko, dělostřelectvo a letectvo,

— určuje úkoly, které splní pozemní vojska ve prospěch vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu,

- stanoví způsob jejich splnění.

V plánu bojové činnosti obvykle na první den operace je podrobně rozpracován způsob vedení úderů letectva, vedení vzdušného průzkumu a doplňkového průzkumu hlavních objektů činnosti a získávání průzkumných údajů o nepříteli od letectva. Jsou určovány a předávány vojskům signály hlásné služby, signály pro vzájemné poznávání a ukazování cílů, způsob vzájemného předávání informací a spojení. Zvláštní pozornost je věnována sladění otázek k dosažení nepřetržité součinnosti a velení letectvu při podpoře (doprovodu) vojsk, určení opatření radioelektronického umlčení a operačního maskování, plánování umlčení prostředků PVO nepřítel (kde a v kterou dobu) k zabezpečení činnosti vlastního letectva.

Při organizaci součinnosti **vojsk PVO a stíhacího letectva** určujeme komplex opatření, která směřují k nejuplněnějšímu a nejučelnějšímu využití jejich bojových možností při společné činnosti k ochraně vojsk a objektů před úderem letectva nepřítel.

Vyšší letecký velitel v souladu s rozhodnutím a pokyny pro součinnost velitele vševojskového svazu rozděluje úsilí letectva mezi leteckými svazky a útvary, určuje jim bojové úkoly, upřesňuje způsob použití úderného letectva při jeho společné činnosti s raketovým vojskem a dělostřelectvem, dále otázky spojené s použitím stíhacího letectva k ochraně vojsk a objektů frontu. Dále určuje letiště, na která budou dopraveny materiální prostředky pro vojska, vyčleňuje k tomuto účelu a k evakuaci raněných útvary dopravního le-

lectva a určuje úkoly orgánům velení a součinnosti.

Letecký štáb předává pokyny pro součinnost vykonavatelům, určuje způsob výzvy letectva a k činnosti ve prospěch vojsk, organizuje součinnostní spojení a radiotechnické zabezpečení bojové činnosti letectva. Zvláštní význam má rozpracování pokynů velitelům leteckých svazků a útvarů z hlediska zabezpečení ochrany letectva a vojsk, ke kontrole dodržování určeného režimu letů, udržování stálého spojení se součinnostními štáby, předávání vzájemných informací a organizaci splnění úkolů vzdušného průzkumu ve prospěch pozemních vojsk.

Při organizaci součinnosti letectva s raketovým vojskem je velmi důležité pečlivě rozpracovat

- způsob činnosti při společných úderech na cíle, které jsou rozmístěny v jednom prostoru nebo v malé vzdálenosti jeden od druhého,

- vedení vzdušného průzkumu a doplnkového průzkumu,

- určení souřadnic objektů pro údery raket,

- opatření k zajištění bezpečnosti letectva a k ochraně raketových vojsk před úderem ze vzduchu.

Letectvu zpravidla určujeme cíle pohyblivé nebo cíle o malých rozměrech; raketovým útvarům převážně cíle pevné nebo cíle s malou pohyblivostí chráněné silnou PVO nepřítele. Velkou pozornost věnujeme sladění činnosti raketových vojsk ve prospěch letectva — vedení úderů na postavení protiletadlových raket, na letiště přepadových stíhacích letounů a stálá místa velení PVO nepřítele. Vedeme-li údery raketami dříve než zahájí činnost letectvo, pak pro letectvo vytváříme výhodnější podmínky, protože v tomto případě včas dezorganizujeme systém PVO nepřítele.

Při organizaci součinnosti s vojsky PVO stanovíme

- způsob uvědomování o vzdušném nepříteli,

- prostory působení protiletadlového raketového vojska a protiletadlového dělostřelectva,

- čáry zasazení stíhacího letectva do boje,

- způsob navedení stíhacích letounů na cíle a ukazování cílů protiletadlovým prostředkům,

- pořadí a dobu přemísťování prostředků PVO a stíhacího letectva,

- způsob a čáry (pásma) vzájemného předávání cílů,

- signály vzájemného rozpoznávání a ukazování cílů, zákazu a zahájení činnosti,

- opatření k ochraně proti rušení nepřitele.

V současných podmínkách má zvláštní význam součinnost k **radioelektronickému umlčení**. Cílem je dokonale a účinně použít prostředky radioelektronického boje. Přitom je nejdůležitější sladit

- radioelektronické umlčení s palebným ničením, s obsazením a ničením nejdůležitějších objektů (uzlů) systému velení nepřitele,

- způsob umlčení jeho radioelektronických prostředků protiletadlových řízených střel a protiletadlového dělostřelectva, rádiových sítí hlášené služby, prostředků velení a navedení letectva aktivním a pasivním rušením.

Hromadné, překvapivé a účinné použití sil a prostředků radioelektronického umlčení co do času čar, frekvence, objektů a prostorů ztěžuje nebo vylučuje nepříteli použít radioelektronické prostředky do celé hloubky činnosti letectva. Jestliže v nedávné minulosti bylo soustředěno hlavní úsilí sil a prostředků radioelektronického boje na umlčení jednotlivých nejdůležitějších radioelektronických prostředků nepřitele, pak v současné době, jak to dokazují zkušenosti z lokálních válek, jejich činnost směřuje zvláště na rušení práce systému velení vojskům a řízení palby, zejména na taktickém stupni, tj. bezprostředně na bojišti. Zvláště tam mají nejpodstatnější vliv a mohou změnit kvalitativní poměr sil na jedné nebo na druhé straně.

Rozvoj systému velení vojskům a řízení palby jde dnes cestou široké automatizace a zavádění optické elektronické techniky; na základě toho zkracování času na sběr a předávání informací. Vznikají automatizované systémy rušení, které jsou charakterizované velkým rozsahem frekvencí, mnohotvárností rušení a rychlou činností, dále malými rozměry rušičů, vyhazovaných do prostorů míst velení nepřitele k rušení spojení a prostředků radiotechnického zabezpečení bojové činnosti letectva. Nejdůležitější podmínkou k dosažení největší účinnosti elektronického umlčení je sladění otázek velení součinnostních sil a prostředků radioelektronického boje jak do zahájení, tak i v průběhu bojové činnosti.

Prudký růst rozsahu a složitosti úkolů, které musíme řešit při organizaci součinnosti, probíhá za neustálého zkracování času. Ve spojitosti s tím se zvyšuje význam předvídání a prognózování bojové činnosti letectva a pozemních vojsk, dokonalého rozpracování možných variant jejich činnosti v různých podmínkách situace na zemi i ve vzduchu a vypracování

konkrétních způsobů součinnosti na tomto základě.

Plánování a organizace splnění společných úkolů je nejjednodušší stránka součinnosti. Mnohem složitější je její uskutečnění. Vysoká dynamika a rychlý průběh bojové činnosti letectva a pozemních vojsk, pravděpodobnost častých a podstatných změn v situaci vyžadují od leteckých velitelů a štábů neustálou pohotovost nejen k přenesení úsilí letectva ke splnění nově vzniklých úkolů nebo k upřesnění dříve sladěných otázek součinnosti, ale i k rozpracování úplně nových úkolů v omezených časových lhůtách. To vyžaduje mít rozvinutý systém míst velení a součinnosti, spolehlivé spojení mezi vševojskovými a leteckými štáby, spolehlivé prostředky k rozpoznávání, uvědomování a vzájemné informaci. Dostatek takových míst velení a prostředků umožňuje zabezpečit dosažení jednoty názorů velení taktickému letectvu a pozemním vojskům na vedení operace, rychlé předávání bojových rozkazů, nepřetržité velení letounům ve vzduchu, včasnou výměnu informací mezi součinnostními štáby, silami a prostředky.

Mnozí zahraniční specialisté vidí řešení problému zabezpečení spolehlivé součinnosti ve vytvoření jednotného automatizovaného systému velení letectva a pozemním vojskům. Podle jejich názoru umožní automatizace značně zvýšit spolehlivost a pružnost všech procesů součinnosti. Toho může být dosaženo díky kvalitativně nové organizaci pracovních procesů při získávání informací o situaci a úkolech vojsk a letectva, při hodnocení vzdušné a pozemní situace, při plánování plnění společných úkolů a zrychlení jejich doručení jako pozemním vojskům, tak i leteckým svazkům a útvarům. Vybudování takového systému je však velmi složitou záležitostí, která vyžaduje značné množství času a vysoké výdaje; závisí také na úspěšném vyřešení celé řady vědeckých problémů. Proto do doby vybudování jednotného automatizovaného systému velení armád států paktu NATO, je hledána optimální varianta systému velení a součinnosti, která by nejvíce odpovídala soudobým požadavkům.

Pro řešení tohoto problému je charakteristická tendence organizace součinnosti na všech stupních velení, t. j. od útvarů, které působí v prvním sledu, až po vyšší letecké a vševojskové štáby, tendence vytvořit systém systemizovaných orgánů součinnosti a velení letectva nad bojištěm, který by měl těsné vzájemné spojení se systémem velení pozemním vojskům, a vlastní organické prostředky pro spojení a radiotechnické zabezpečení.

Velení vzdušných sil USA např. předpokládá, že plné využití bojových možností letectva při společné činnosti s pozemními vojsky je nemyslitelné bez široce rozvětveného, rychle působícího speciálního systému radioelektronického zabezpečení, úzce spojeného se systémem velení taktickému letectvu. V prostorech rozmístění letectva, zároveň s rozvíjenými velitelskými stanovišti letecké armády, křidel a letek, které nezabezpečují v plné míře velení letectvu v prostoru objektů činnosti v důsledku omezených možností dosavadních prostředků velení, začala vznikat speciální letecká místa velení a součinnosti na velitelských stanovištích pozemních vojsk a vojsk PVO. Specialisté USA počítají, že řízení činnosti těchto míst velení, nezávisle na tom, na kterých velitelských stanovištích (polní armády, sboru, divizi, brigád) budou rozmístěny, musí být uskutečňováno z jednoho centra, tj. z velitelského stanoviště letecké armády. Tento systém v největší míře zabezpečuje dosažení centralizace velení taktickému letectvu.

Zároveň s vytvořením míst velení a součinnosti má v soudobých podmínkách velký význam stanovení jejich účelnější organizační struktury, vybavení dokonalými technickými prostředky spojení a radioelektronického zabezpečení, mobilními prostředky pro přesun, zvýšení odolnosti orgánů systému velení součinnosti, jejich ochrany před údery zbraní hromadného ničení a prostředků elektronického umlčení nepřítele.

V soudobých podmínkách je zvláště náležitý **problém organizace a vedení nepřetržité a účinné součinnosti stíhacího letectva s PVO pozemních vojsk**. I když tento problém není nový, přesto jeho řešení je spojeno se značnými potížemi; to názorně dokazují zkušenosti z bojové činnosti ve Vietnamu a na Blízkém východě. Hlavní z nich jsou podmíněny těmito okolnostmi:

— technická nedokonalost dosavadních prostředků průzkumu vzdušného nepřítele a velení stíhacím letounům a protiletadlovým prostředkům PVO. Proto součinnostní velitelská stanoviště nemají dostatek času na rozpoznání vzdušných cílů, vypracování rozhodnutí k jejich ničení stíhacím letectvem, protiletadlovým raketovým vojskem a protiletadlovým dělostřelectvem; nemohou také v plné míře plnit úkoly zabezpečení bezpečnosti letů vlastních stíhacích letounů v prostorech ničení prostředků PVO;

— omezená samostatnost činnosti stíhacích letounů a jejich závislost na pozemních prostředcích průzkumu a navedení;

— nedostatečné rozpracování řady problémů součinnosti stíhacího letectva a protiletadlových prostředků, které by napomohly zabezpečení maximálně možné účinnosti systému PVO v celku.

Tyto těžkosti existují v armádách kapitalistických států dosud a jejich překonání má neustále větší význam ve spojitosti s vyzbrojením letounů účinnějšími prostředky ničení (zvláště raketami „vzduch—země“), ale také vzhledem k neustálému zvyšování intenzity vybavení pozemních vojsk soudobými protiletadlovými prostředky, schopnými vytvořit před a nad bojovou sestavou vlastních vojsk souvislé prostory ničení.

Rostoucí význam prostředků vzdušného napadení na jedné straně a prudký rozvoj soudobých prostředků PVO pozemních vojsk na druhé straně podnítily nutnost přesněji určit místo stíhacího letectva v celkovém systému PVO pozemních vojsk. Vyzbrojení stíhacích letounů raketami, které mohou být použity v kterémkoli směru, značně zvyšuje jejich možnosti ničení letounů nepřítelů:

— není zapotřebí používat manévru stíhacích letounů k vyjití do zadní poloviny sféry činnosti napadených nepřátelských letounů;

— rozšiřují se podmínky, ve kterých stíhací letouny mohou působit proti vzdušným cílům a útočit na ně samostatně nebo podle navedení ze země.

Rozhodující podmínkou účinnosti PVO je soulad způsobu součinnosti protiletadlových prostředků a stíhacích letounů, který odpovídá charakteru činnosti letectva nepřítelů. Při tom je jasně vidět tendence hromadného použití každého ze součinnostních prostředků proti nejvíce nebezpečnému uskupení letectva nepřítelů ve vzduchu.

Jak potvrzují zprávy zahraničního tisku a zkušenosti bojové činnosti v Indočíně a na Blízkém východě, v současné době je možná úspěšná součinnost protiletadlových prostředků pozemních vojsk a stíhacího letectva jen za podmínky, kdy jsou včas zjištěny a rozpoznány cíle, je dosaženo jednotného chápání vzdušné situace na součinnostních velitelských stanovištích a kdy velení stíhacím letounům a protiletadlovým prostředkům je přesné a nepřetržitě. Velký význam přitom má získání informací o nepříteli a vlastních letounech ze stejných pramenů. To napomáhá nejen jednotnému chápání vzdušné situace, včasnému ukázání cílů rozdělení vzdušných cílů mezi stíhací letouny, protiletadlové rakety a protiletadlové dělostřelectvo, ale i účinnějšímu využití bojových možností.

V současné době považujeme za nejúčelnější takové způsoby součinnosti, které předpokládají rozdělení úsilí stíhacích letounů a protiletadlových prostředků ne podle jednotlivých cílů (vzniká nebezpečí zničení vlastních stíhacích letounů), ale podle skupin cílů, které jsou v té nebo jiné oblasti vzdušného prostoru, určeného s ohledem na možný charakter činnosti letectva nepřítelů, bojové možnosti stíhacích letounů a protiletadlových prostředků. Přitom prvenství má ten, kdo v dané době má výhodnější podmínky a vyšší stupeň pohotovosti.

Na volbu a použití způsobů součinnosti má vliv využívání prostředků radioelektronického rušení nepřítelů. V podmínkách širokého používání těchto prostředků se značně ztěžuje hodnocení vzdušné situace a pochopitelně také volba způsobů bojové činnosti stíhacích letounů, jejich rozdělení podle směrů činnosti letectva nepřítelů a podle konkrétních vzdušných cílů.

Musíme věnovat pozornost ještě jedné zvláštnosti. V posledních letech často slyšíme, že součinnost stíhacích letounů a protiletadlových prostředků v malých výškách a ve spodní části rozsahu středních výšek je velmi složitá. Tyto výšky, jak o tom svědčí zkušenosti z lokálních válek, jsou překrývány palbou velkého množství takových vysoce účinných PVO, jako protiletadlové dělostřelectvo a protiletadlové raketové systémy, určené pro boj v malých výškách. Všechno to vyžaduje, nutnost uskutečňovat přesnou a trvalou součinnost stíhacího letectva se silami a prostředky vojskové PVO.

Bezprostřední otázky součinnosti stíhacího letectva se silami a prostředky PVO pozemních vojsk v řadě armád mají řešit letecké orgány velení, které jsou společné s místy velení protiletadlových útvarů na různých stupních velení pozemních vojsk. Např. v USA jsou vytvořeny speciální orgány součinnosti a velení: střediska a místa velení a hlásné služby, předem určená místa velení.

Letecké skupiny umístěné na VS pozemních vojsk včas informují velitelská stanoviště součinnostních stíhacích útvarů o cílech, na které vedou palbu protiletadlové prostředky.

VS stíhacího letectva předávají hlášení o cílech, na které jsou naváděny stíhací letouny v prostoru palby protiletadlových raketových a protiletadlových systémů, a neustále sledují činnost těchto stíhacích letounů a zabezpečují jejich bezpečnost přes letecké skupiny umístěné na VS pozemních vojsk. Takové spojení mezi místy velení vojsk PVO a stíhacího letectva

umožňuje cílevědoměji ovlivňovat dosažení těsné součinnosti mezi nimi a operativněji řídit bojovou činnost součinností sil a prostředků; nezabezpečuje však řešení problému v celku.

Dosavadní způsob součinnosti je dostatečně spolehlivý v podmínkách sladění práce všech míst velení a nepřetržitého spojení. Při intenzivním použití prostředků radioelektronického rušení a prostředků aktivního působení nepřítele proti orgánům součinnosti může mít celý tento systém poruchy. Současně s tím se značně snižuje spolehlivost odvrácení zničení letounů vlastními prostředky PVO.

Zahraniční tisk poznamenává, že jedním z nejperspektivnějších způsobů řešení tohoto problému je automatizace systému velení a součinnosti stíhacího letectva a PVO pozemních vojsk. To má umožnit organizovat rychlý vzájemný slyk orgánů součinnosti na různých úrovních, dosáhnout jednotného chápání situace, zvýšit optimálnost a zdůvodněnost přijímaných rozhodnutí a také účinné využití bojových možností prostředků PVO a stíhacího letectva, realizovat v praxi velitelské, adaptivní a reflexní druhy velení a součinnosti. Velká pozornost je věnována i takovému směru, jako je vybavení každého protiletadlového systému samostatnými přístroji k rozpoznávání cílů a každého letounu a vrtulníku potřebnými přístroji, které by reagovaly na vyslaný signál ze země.

Zahraniční vojenští specialisté zdůrazňují, že stejně důležitý význam má rozpracování nových a další zdokonalování dosavadních technických prostředků průzkumu vzdušného nepřítele a vytvoření takových systémů velení stíhacího letounům a protiletadlovým prostředkům, které by zabezpečily vyšší účinnost protivzdušné obrany. Důležité místo mají opatření k včasnému vyvíjení trvalého radiolokačního pole ve všech výškách, s maximálním předsunutím první čáry radiolokačního zjištění (zejména v malých výškách) k nepříteli a s využitím k tomu účelu radiolokačních stanic, umístěných na letounech a vrtulnících. Jsou přijímána také opatření k omezení negativního vlivu malých výšek a místních předmětů na bojovou účinnost protiletadlových raketových systémů a hlásek radiolokačního průzkumu.

Zároven se snahou mít těsnější, trvalé a rychlé součinnostní spojení velitelských stanovišť PVO a stíhacího letectva, se zdokonalováním jejich organizační struktury, je věnována zvláštní pozornost snižování závislosti stíhacích letounů na pozemních prostředcích průzkumu vzdušného nepříte-

le a navedení na vzdušné cíle a zvýšení samostatnosti v jejich činnosti na velké vzdálenosti od prostorů bojové činnosti (ničení) protiletadlových prostředků. To umožní zvětšit dobu aktivního působení proti vzdušnému nepříteli, vést s ním boj již na dalekých přístupech k vlastním vojskům a účinněji využívat bojových vlastností stíhacích letounů a protiletadlových prostředků.

S problémem nepřetržité a účinné součinnosti letectva se vševojskovými svazky a útvary na bojišti a stíhacích letounů s protiletadlovými prostředky pozemních vojsk úzce souvisí problém **odvrácení zničení vlastních letounů protiletadlovými prostředky a vyloučení vedení neúmyslných úderů letectva na vlastní vojska.** Tento problém, jak o tom píše zahraniční tisk, není řešen ve většině armád kapitalistických států. Bez systému zabezpečení bezpečnosti je omezena volnost manévru součinnostních sil a prostředků, kromě toho i možnosti letectva, raket a dělostřelectva při současném palebném ničení nepřítele.

Zahraniční specialisté počítají s tím, že v nejbližší perspektivě je možné řešit otázky bezpečnosti vlastních letounů a vrtulníků v prostorech palby protiletadlových prostředků zdokonalením dosavadního systému radiotechnického rozpoznávání, stanovením přísného režimu letů vlastních letounů a vrtulníků, včasným doručením signálů varování na velitelská stanoviště a palebným prostředkům PVO.

Kromě vybavení každého střelečického protiletadlového systému samostatným malým přístrojem k rozpoznávání cílů a každého letadla (vrtulníku) podobnými přístroji, které by reagovaly na vyslaný signál ze země, jeví se účelné vytvořit nové prostředky rozpoznávání na základě posledních výsledků vědy a techniky. Např., jak tvrdí zahraniční tisk, v nedaleké budoucnosti je možné očekávat objevení nového přístroje k rozpoznávání cílů, rozpracovaného na základě laserové techniky.

Celkově, jak se uvádí v zahraničním tisku, k označování a rozpoznávání letectva a pozemních vojsk je účelné mít speciální síly a prostředky, rozmístěné v bojových sestavách a na velitelských stanovištích rot, praporů, pluků (brigád), a dále speciální letecké přístroje. Vytvoření takových prostředků k zabezpečení bezpečnosti a jejich zařazení do celkového systému velení a součinnosti je aktuálním úkolem nejen pro letectvo a pozemní vojska, ale také pro všechny druhy ozbrojených sil.